

**TRENČIANSKY
SAMOSPRÁVNY
K ◊ R ◊ A ◊ J**

ZELENÁ ŽUPA
TRENČIANSKY SAMOSPRÁVNY KRAJ

**Prepravný poriadok
pre regionálnu autobusovú dopravu
Trenčianskeho samosprávneho kraja**

Účinný od : 01.01.2025

Obsah

Zoznam skratiek a vysvetlenie pojmov	4
Úvod	6
ČASŤ A. PREPRAVNÉ PODMIENKY	7
Článok I. Úvodné ustanovenia	7
Článok II. Rozsah dopravy	7
Článok III. Vznik a plnenie zmluvy o preprave	8
Článok IV. Práva a povinnosti dopravcu	9
Článok V. Práva a povinnosti cestujúceho	11
Článok VI. Rozsah práv osobitnej skupiny cestujúcich	13
Článok VII. Vylúčenie z prepravy	14
Článok VIII. Podmienky prepravy príručnej batožiny	15
Článok IX. Nebezpečné veci, ktorých preprava je dovolená za osobitných podmienok	16
Článok X. Prehliadka podozrivej veci alebo opustenej príručnej batožiny vo vozidle	17
Článok XI. Podmienky prepravy živých spoločenských zvierat	17
Článok XII. Preprava detských kočíkov	18
Článok XIII. Preprava bicyklov a kolobežiek	18
Článok XIV. Cestovný doklad	20
Článok XV. Kontrola cestovných dokladov	21
Článok XVI. Straty a nálezy	22
Článok XVII. Preprava počas mimoriadneho stavu, núdzového stavu alebo epidémie	22
Článok XVIII. Mimoriadne udalosti počas prepravy	23
ČASŤ B. TARIFA	25
Článok I. Úvodné ustanovenia	25
Článok II. Cestovné doklady	25
Článok III. Bezplatná preprava	26
Článok IV. Zľavnená preprava	27
Článok V. Spôsob preukazovania nároku na zľavu	27
Článok VI. Výpočet cestovného	30
Článok VII. Zásady používania cestovných lístkov na jednotlivú cestu	31
Článok VIII. Zásady používania dovozných lístkov	31

Článok IX. Bezkontaktná čipová karta	32
Článok X. Predplatný cestovný lístok.....	33
Článok XI. Tarifné podmienky pri prerušení cesty a náhradnej doprave	34
ČASŤ C. UPLATNENIE PRÁV Z PREPRAVNEJ ZMLUVY	34
Článok I. Strata, odcudzenie a poškodenie cestovných dokladov	34
Článok II. Vrátene cestovného.....	35
Článok III. Reklamácie	37
ČASŤ D. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA	38
Príloha č.1 : Tarifa RAD TSK.....	39

Zoznam skratiek a vysvetlenie pojmov

BČK – bezkontaktná čipová karta (vo fyzickej alebo virtualizovanej podobe)

CL – cestovný lístok

EMV – banková karta vydaná v súlade s pravidlami Eurocard, MasterCard, Visa

EP – elektronická peňaženka

JCL – jednorazový cestovný lístok

PCL – predplatný cestovný lístok

PP RAD TSK – Prepravný poriadok regionálnej autobusovej dopravy v Trenčianskom samosprávnom kraji

RAD – regionálna autobusová doprava

RAD TSK – regionálna autobusová doprava objednávaná Trenčianskym samosprávnym krajom

TSK – Trenčiansky samosprávny kraj

ZSSK – Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.

Batožina – súhrnné pomenovanie pre príručnú batožinu, živé spoločenské zvieratá, detské kočíky, invalidné vozíky, bicykle a kolobežky v zloženom stave

Cestovné – cena stanovená za prepravu cestujúcich

Cestovný doklad – jednorazový cestovný lístok v papierovej podobe, dovozný cestovný lístok v papierovej podobe, turistický cestovný lístok v papierovej podobe, BČK ako nosič, resp. identifikátor platného cestovného

Doklad totožnosti – občiansky preukaz s podobou tváre, cestovný pas

Dopravca – subjekt zabezpečujúci prepravu cestujúcich

Dovozné – cena stanovená za prepravu batožín

Druh cestovného – druhy cestovného sú základné cestovné, zľavnené cestovné, bezplatné cestovné

Elektronická peňaženka – služba na BČK umožňujúca naplniť si určitú sumu peňažného kreditu, ktorý je určený na platbu elektronických cestovných lístkov

eShop – internetový obchod dopravcu

Piktogram – je grafický znak znázorňujúci informácie obrazom, ktorý znamená priamo to, čo zobrazuje. Je nevyhnutná pomôcka k zaznamenaniu informácií, napr. vo vozidlách verejnej dopravy, v cestovnom poriadku a podobne

Oprávnená osoba dopravcu – je osoba zamestnaná u dopravcu zaisťujúceho príslušnú časť prepravy oprávnená vykonávať kontrolu cestovných dokladov, dávať pokyny a príkazy cestujúcim za účelom zaistenia ich bezpečnosti alebo bezpečnosti cestnej premávky (vodič, revízor, kontrolór prepravy, dispečer)

Osobitná skupina cestujúcich – do tejto skupiny patrí každá osoba s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie a osoba so zdravotným postihnutím, ktorej pohyblivosť pri využívaní dopravy je znížená v dôsledku akéhokoľvek trvalého alebo dočasného fyzického postihnutia (poškodenia orgánov zmyslového vnímania alebo pohybového ústrojenstva), duševného postihnutia alebo poškodenia alebo akejkolvek inej príčiny zdravotného postihnutia, alebo v dôsledku veku a ktorej stav si vyžaduje primeranú pozornosť a prispôbenie služieb, ktoré sú k dispozícii pre všetkých cestujúcich a ich potrebám

Sankčná úhrada – úhrada za cestovanie bez platného cestovného lístka, tzn. prirážka v zmysle § 11, ods. 2 Zákona č. 332/2023 Z.z. o verejnej osobnej doprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Tarifa – cenníky cestovného a dovozného a podmienky za ktorých sa poskytujú

Zľavnené cestovné – cestovné nižšie ako základné cestovné

Úvod

Prepravný poriadok RAD TSK je v súlade so zákonom:

- č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov,
- č. 250/2007 Z.z., o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,
- č. 332/2023 Z.z. o verejnej osobnej doprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

vydaný Trenčianskym samosprávnym krajom a dopravcami vykonávajúcimi prepravu na autobusových linkách prevádzkovaných na základe Zmluvy o službách.

Prepravný poriadok RAD TSK je rozdelený na:

- ČASŤ A: PREPRAVNÉ PODMIENKY
- ČASŤ B: TARIFA
- ČASŤ C: UPLATNENIE PRÁV Z PREPRAVNEJ ZMLUVY
- ČASŤ D: ZÁVEREČNÉ USTANOVANIA
- PRÍLOHY

ČASŤ A. PREPRAVNÉ PODMIENKY

Článok I. Úvodné ustanovenia

1. Prepravný poriadok je záväzný dokument upravujúci podmienky, za ktorých Dopravca na určených linkách prevádzkuje prepravu osôb a ich Batožiny.
2. Dopravcom v zmysle tohto PP RAD TSK je:
 - a. SAD Trenčín, a. s.
 - b. SAD Prievidza a. s.
3. PP RAD TSK spracováva a určuje TSK. PP RAD TSK stanovuje prepravné podmienky pre pravidelnú prepravu osôb a ich Batožín, odkiaľ plynú práva a povinnosti cestujúcich a zodpovednosť Dopravcu vykonávať verejnú osobnú dopravu v súlade so zákonnými predpismi a v súlade s vydaným povolením na prevádzkovanie autobusových liniek, v súlade so zmluvou o dopravných službách vo verejnom záujme a v súlade so schválenými cestovnými poriadkami.
4. Cestujúci na základe uzavretej prepravnej zmluvy je povinný dodržiavať PP RAD TSK.
5. Cestovný poriadok je ponukou rozsahu dopravných služieb, ktorého obsahom je zoznam liniek, spojov, všetkých zastávok, časov odchodov a príchodov spojov, z nich a do nich.
6. Dopravca je povinný vykonať prepravu, ak sú splnené podmienky PP RAD TSK a umožňujú to prevádzkové podmienky, najmä technický stav vozidla, obsaditeľnosť dopravného prostriedku, spôsobilosť osádky (ďalej len vodič) a nebránia tomu príčiny, ktoré Dopravca nemôže odvrátiť.
7. Dopravca je povinný prepravovať cestujúcich podľa Tarify a vydať cestujúcemu cestovný lístok alebo iný doklad potvrdzujúci zaplatenie cestovného alebo ho zaevidovať v elektronickom systéme, ak sa na zaplatenie cestovného použilo elektronické médium.
8. Vodič alebo iná oprávnená osoba dopravcu vybavená kontrolným odznakom alebo preukazom dopravcu je oprávnená dávať cestujúcim pokyny a príkazy na zaistenie bezpečnosti a plynulosti dopravy.
9. Dopravca informuje cestujúcich o doprave a jej zmenách v dostatočnom predstihu vo verejných oznamovacích prostriedkoch, na zastávkach, staniach a v dopravných prostriedkoch verejnej osobnej dopravy, prípadne iným vhodným spôsobom.

Článok II. Rozsah dopravy

1. Rozsahom dopravy RAD TSK je verejná osobná doprava vykonávaná autobusmi na vymedzenom území, po vopred určených trasách, s určenými zastávkami na uspokojovanie prepravných potrieb osôb ako pravidelne opakovaná preprava cestujúcich, ktorú zabezpečuje Dopravca.

Článok III. Vznik a plnenie zmluvy o preprave

1. PP RAD TSK a Cestovné poriadky sú obsahom návrhov na uzatvorenie zmlúv o preprave osôb.
2. Prepravná zmluva je uzatvorená:
 - a. ak cestujúci využije svoje právo na prepravu na základe platného cestovného dokladu podľa Tarify, nastúpi do vozidla alebo vstúpi do označeného priestoru, prístupného len s platným cestovným dokladom,
 - b. ak Dopravca umožní cestujúcemu nastúpiť do vozidla bez cestovného lístka a cestujúci zaplatí cestovné neodkladne po nástupe do vozidla.
3. Uzatvorením prepravnej zmluvy cestujúci vyjadruje súhlas s prepravnými podmienkami a Tarifou.
4. Uzatvorením prepravnej zmluvy medzi cestujúcim a Dopravcom vznikne dopravcovi záväzok cestujúceho riadne a včas prepraviť, z nástupného do cieľového miesta, v súlade s cestovným a PP RAD TSK. Ak Dopravca nemôže z nástupného miesta prepraviť cestujúceho vozidlom, pre ktoré si cestujúci zakúpil cestovný doklad alebo bolo znemožnené pokračovanie v začatej ceste, cestujúci má právo na prepravu do cieľovej zastávky iným vozidlom príslušného a to bez zaplatenia ďalšieho cestovného.
5. Pri plnení prepravnej zmluvy viacerými Dopravcami zodpovedá každý Dopravca zúčastnený na preprave, za prepravu po tej časti prepravnej cesty, ktorú zaisťuje. Prepravná zmluva je splnená riadnym uskutočnením prepravy v rozsahu uzatvorenej prepravnej zmluvy.
6. Právo na prepravu v RAD TSK má cestujúci len vtedy:
 - a. ak vozidlo nie je plne obsadené (o obsadenosti vozidla rozhoduje vodič, resp. oprávnená osoba dopravcu),
 - b. ak spĺňa ustanovenia PP RAD TSK.
7. Za splnenie zmluvy voči cestujúcemu sa považuje ukončenie prepravy v rozsahu uzatvorenej zmluvy medzi Dopravcom a cestujúcim, ale aj vykonanie prepravy v inom ako zmluvnom rozsahu, pokiaľ došlo k vylúčeniu cestujúceho z prepravy oprávnenou osobou dopravcu.
8. Práva z prepravnej zmluvy o preprave osôb uplatňuje cestujúci u Dopravcu, u ktorého skutočnosť zakladajúca uplatnenie práva z prepravnej zmluvy o preprave osôb nastala.
9. Nevedomosť cestujúceho o ustanoveniach PP RAD TSK neospravedlňuje a nie je dôvodom na odpustenie alebo zníženie sankčnej úhrady a cestovného za cestovanie bez platného cestovného lístka.

Článok IV. Práva a povinnosti dopravcu

1. Dopravca je povinný okrem povinností vyplývajúcich z platnej legislatívy:
 - a. poskytovať zrozumiteľným a jednoduchým spôsobom informácie cestujúcim o právach a povinnostiach pri preprave, o Tarife (formou cenníka, vývesky vo vozidlách, na staniciach a pod.), o PP RAD TSK (na informačných tabuliach, na webovej stránke Dopravcu), o podmienkach a priebehu prepravy, údaje o odchodoch daného spoja a možnosti prestupov na inú linku alebo na iný druh dopravy),
 - b. starať sa, v čo najvyššej miere o bezpečnosť a pohodlie pri preprave cestujúcich a ich Batožiny,
 - c. zabezpečovať, aby vozidlá určené na prepravu boli udržiavané v čistote, v poriadku a v riadnom technickom stave,
 - d. vo vozidlách zabezpečiť prijateľné klimatické podmienky, a to: vhodné vetranie, vykurovanie vnútorného priestoru vozidla, nastavenie klimatizácie s prijateľným rozdielom teplôt medzi vonkajším a vnútorným prostredím,
 - e. prepraviť cestujúcich na základe platného cestovného dokladu a v prípade, ak si chce cestujúci uplatniť zľavnené cestovné aj s preukazom, ktorým je priznané zľavnené cestovné,
 - f. označiť všetky zastávky názvom zástavky, aktuálnymi údajmi o odchodoch spojov danej zástavky, údajom, o aký druh zástavky ide (na znamenie, dočasná a pod),
 - g. zabezpečiť vo svojich staniciach, zastávkach, čakárňach a prístreškoch a v ďalších priestoroch a zariadeniach určených pre cestujúcich, udržiavanie čistoty, poriadku a ich prevádzkyschopnosť,
 - h. každé vozidlo určené na prepravu cestujúcich označiť:
 - i. minimálne na prednom čele a pravej bočnej časti vozidla v smere jazdy čitateľne cieľom a prípadne aj vybranými nácestnými zastávkami, označenie musí byť dobre viditeľné aj za tmy ak to technické vybavenie vozidla umožňuje,
 - ii. oznámenie názvov aktuálnej a nasledujúcej zastávky najneskôr pri zastavení vozidla ak to technické vybavenie vozidla umožňuje,
 - iii. vo vozidle cieľom a nasledujúcou zastávkou ak to technické vybavenie vozidla umožňuje,
 - iv. na vozidle označením obchodným menom Dopravcu,
 - i. zabezpečiť vo vozidle orientáciu a informovanosť cestujúcich pomocou obrázkových značiek (ďalej len „piktogram“) a vysvetliviek a to:
 - i. označiť dvere, vstup a výstup z vozidla, pokiaľ nie je vstup aj výstup umožnený všetkými dverami,
 - ii. zreteľne označiť jednotlivé tlačidlá umiestené v priestore určenom pre cestujúcich,

- iii. vyhradiť a zreteľne označiť najmenej dve miesta na sedenie vyhradené pre osobitnú skupinu cestujúcich.
 - j. zabezpečiť prevádzkovanie dopravy prostredníctvom odborne, zdravotne a duševne spôsobilých osôb, ktoré majú platné oprávnenie na vedenie daného typu vozidla,
 - k. zreteľne označiť oprávnené osoby, ktoré majú právo dávať cestujúcim pokyny na zachovanie bezpečnosti a plynulosti dopravy,
 - l. vytvoriť podmienky pre plynulú a pohodlnú prepravu zdravotne postihnutým osobám, osobám s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, i pre starých ľudí, tehotné ženy a cestujúcich s malými deťmi,
 - m. je povinný zverejniť cestovný poriadok a jeho zmenu i zmeny v organizácii dopravy v dostatočnom predstihu a to pred začiatkom ich platnosti na staniciach, zastávkach (v prípade ak to priestorové a technické možnosti dovoľujú a ak má zastávku vo vlastníctve alebo v správe Dopravcu), informačných tabuliach a na svojej webovej stránke, v sídle Dopravcu, prípadne aj iným vhodným spôsobom, zabezpečiť prístupnosť prepravného poriadku, cestovného poriadku s dátumom začiatku jeho platnosti, s názvom Dopravcu a telefónnym číslom dispečera alebo informátora,
 - n. umožniť cestujúcemu v súlade s PP RAD TSK uplatniť si svoje práva vyplývajúce z meškania spoja, nedokončenia cesty alebo prerušenia cesty,
 - o. na vyžiadanie cestujúceho vydať potvrdenie o dĺžke meškania spoja alebo o jeho vynechaní.
2. Pri vykonávaní prepravy má Dopravca právo:
- a. vylúčiť alebo zamedziť prístup cestujúcim alebo vylúčiť ich Batožinu z prepravy (viac v článku Vylúčenie z prepravy),
 - b. požadovať v prípade, že sa cestujúci nepreukáže platným cestovným dokladom, zaplatenie cestovného a sankčnej úhrady v súlade s PP RAD TSK (viac v článku Kontrola cestovných dokladov),
 - c. pri nedostatku miesta prednostne na prepravu prijať:
 - i. cestujúcich, pre ktorých je vo vozidle vyhradené miesto (osobitná skupina cestujúcich),
 - ii. cestujúcich s už zakúpeným cestovným lístkom, iii. cestujúcich, ktorí preukážu vážne dôvody pre prednostné prijatie na prepravu.
3. Dopravca zodpovedá za škodu, ktorá vznikne cestujúcemu v súvislosti s prevádzkou vozidla alebo pri nastupovaní a vystupovaní cestujúceho z vozidla tým, že dôjde k zraneniu, usmrteniu, poškodeniu telesného alebo psychického zdravia, (ďalej zodpovedá za poškodenie a stratu Batožiny, zranenie a usmrtenie prepravovaných živých spoločenských zvierat).

4. Dopravca nezodpovedá za zranenie, usmrtenie (cestujúcich, živých spoločenských zvierat), poškodenie Batožiny, ktoré nebolo vykonané počas prevádzky vozidla a napriek vynaloženej starostlivosti, zodpovedajúcej danej situácii, im Dopravca nemohol zabrániť a ich následky odvrátiť:
 - a. k úrazu došlo zavinením cestujúceho,
 - b. úraz spôsobilo konanie tretej osoby a Dopravca nemohol tomuto konaniu napriek vynaloženiu starostlivosti zodpovedajúcej danej situácii zabrániť a jeho následky odvrátiť.

Článok V. Práva a povinnosti cestujúceho

1. Cestujúci ma právo informovať sa o obsahu PP RAD TSK. Nevedomosť o ustanoveniach PP RAD TSK cestujúceho neospravedlňuje a nie je dôvodom na odpustenie alebo zníženie sankčnej úhrady cestovného za cestovanie bez platného cestovného lístka.
2. Cestujúci s platným cestovným dokladom ma právo:
 - a. na bezpečnú prepravu svojej osoby a ak to umožňujú prepravné podmienky aj na prepravu svojej a Batožiny, a to riadne a včas podľa cestovného a prepravného poriadku,
 - b. na informácie o podmienkach prepravy, ktoré mu je povinný poskytnúť oprávnený zamestnanec Dopravcu alebo vodič vozidla (ktorý nemusí ovládať celú Tarifu, ale je povinný poskytnúť základné informácie cestujúcemu a ak nevie dať cestujúcemu požadované informácie je povinný poskytnúť kontaktné údaje na osobu, ktorá mu vie informácie poskytnúť),
 - c. pri neuskutočnení alebo nedokončení prepravy z dôvodov na strane Dopravcu, má cestujúci nárok na náhradnú prepravu do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné, a to bez ďalšej úhrady cestovného a dovozného, bez nároku na náhradu škody vzniknutej použitím náhradnej prepravy,
 - d. na náhradu škody vzniknutej tým, že preprava nebola vykonaná včas (s oneskorením viac ako 60 minút, zavinenie spôsobené zo strany Dopravcu) alebo nebola uskutočnená, cestujúci má nárok na náhradu najviac do výšky ceny zaplatenej Dopravcovi za prepravný výkon.
3. Cestujúci je povinný:
 - a. dodržiavať ustanovenia PP RAD TSK a pokyny oprávnených zamestnancov dopravcu, používať zariadenia vo vozidle len na určený účel, riadiť sa piktogramami a nápismi vo vozidle,
 - b. správať sa tak, aby svojim konaním neohrozoval bezpečnosť, plynulosť prepravy, život a zdravie ostatných cestujúcich a zamestnancov Dopravcu, nepoškodzoval a neznečisťoval vozidlo a v ňom inštalované zariadenia, ako aj priestor nástupišťa, stanice, zastávky, či prístrešku pri čakaní na vozidlo verejnej osobnej dopravy,
 - c. udržiavať poriadok a čistotu vo vozidlách aj v priestoroch nástupišťa, stanice, zastávky i prístrešku,

- d. mať pri preprave platný cestovný doklad, ak cestujúci prepravuje Batožinu musí mať platný cestovný doklad aj pre ňu, pokiaľ sa neprepravuje bezplatne,
- e. mať pri sebe platné cestovné doklady po celý čas prepravy, ako aj v okamihu výstupu z vozidla a na vyzvanie príslušného zamestnanca Dopravcu sa nimi preukázať, na dodatočne predložené cestovné doklady alebo preukaz sa neprihliada,
- f. predložiť cestovné doklady a preukaz oprávnenému zamestnancovi Dopravcu ku kontrole, v prípade potreby ich poskytnúť Dopravcovi na výmenu za náhradný cestovný doklad,
- g. nastupovať vždy prednými dverami a zakúpiť si alebo predložiť vodičovi na kontrolu platný cestovný doklad. Pre dvere vozidla, ktoré možno použiť na nastupovanie i vystupovanie, vystupujúci majú prednosť pred nastupujúcimi cestujúcimi,
- h. v čase odchodu spoja byť pripravený na zastávke na nástup do vozidla a sám sa starať o to, aby v nástupnej zastávke včas nastúpil do vozidla a v cieľovej zastávke včas z vozidla vystúpil,
- i. zdržiavať sa na zastávke najmenej 0,5 m od nástupnej hrany nástupišťa, až do úplného zastavenia vozidla v zastávke a otvorenia dverí,
- j. nastúpiť a vystúpiť z vozidla iba na zastávkach a len, keď vozidlo stojí na zastávke alebo v mieste určenom oprávnenou osobou dopravcu, ak ide o zastávku na znamenie, ktorá je vyznačená v cestovnom poriadku „zastávka na znamenie“ cestujúci, ktorý chce vystúpiť z vozidla, musí dať včas vedieť vodičovi signalizačným zariadením vozidla, cestujúci, ktorý chce nastúpiť do vozidla, musí stáť na nástupišti zastávky tak, aby ho vodič videl,
- k. cestujúci, ktorý stojí vo vozidle počas prepravy je povinný sa držať madla, rukoväte alebo inej časti interiéru vozidla k tomu slúžiacemu,
- l. v prípade zranenia spôsobeného vo vozidle, táto skutočnosť musí byť okamžite nahlásená vodičovi Dopravcu.

4. Cestujúcemu nie je dovolené:

- a. komunikovať a rušiť počas jazdy vodiča,
- b. zdržiavať sa na mieste, z ktorého cestujúci alebo Batožina bráni vodičovi vo výhľade z vozidla,
- c. vstupovať do priestoru vozidla vyhradeného pre vodiča,
- d. otvárať počas jazdy dvere vozidla,
- e. počas jazdy vystupovať z vozidla alebo doň nastupovať alebo sa z neho vykláňať,
- f. písať, správať sa hlučne, hlučne reprodukovat hudbu, spev alebo hlasno používať audiovizuálnu techniku vo vozidle,
- g. fajčiť vo vozidle a v zariadeniach určených pre cestujúcich,
- h. konzumovať potraviny, požívatinu a nápoje, ktoré by mohli znečistiť odev ostatných cestujúcich alebo priestory vozidla,

- i. vystupovať alebo nastupovať a zdržiavať sa v priestore dverí, ak vodič dáva zvukovú alebo svetelnú signalizáciu „Nenastupujte, nevystupujte“ a nastupovať do vozidla, ktoré je plne obsadené,
 - j. násilne otvárať dvere vozidla,
 - k. vyhadzovať z vozidla odpadky a iné predmety alebo ich nechať vyčnievať z vozidla,
 - l. odkladať veci a živé spoločenské zvieratá na sedadlá,
 - m. stáť alebo kľačať na sedadlách vozidla,
 - n. obmedzovať alebo znemožňovať použitie prevádzkových signalizačných zariadení, brániť výstupu z vozidiel alebo nástupu do vozidiel,
 - o. znečisťovať a poškodzovať vozidlo a v ňom inštalované zariadenia, ako aj priestory a zariadenia pre cestujúcich,
 - p. brať so sebou do vozidla vec, ktorá nesmie byť obsahom príručnej batožiny, viac v článku Podmienky prepravy príručnej batožiny,
 - q. uvádzať bezdôvodne do činnosti návestné zariadenia vo vozidle,
 - r. vo vozidlách a priestoroch Dopravcu prístupných verejnosti vykonávať činnosti, ktoré sa považujú za podnikanie, bez predchádzajúceho písomného súhlasu Dopravcu (napr. predaj, propagácia, ponúkание tovaru a ďalších služieb),
 - s. obťažovať akýmkoľvek spôsobom ostatných cestujúcich,
 - t. nastupovať do vozidla, ktoré je plne obsadené, alebo ktoré vodič vyhlási za obsadené.
5. Preprava detí do 6. rokov bez sprevádzania cestujúcim starším ako 10 rokov nie je povolená.

Článok VI. Rozsah práv osobitnej skupiny cestujúcich

- 1. Osobitnej skupine cestujúcich je Dopravca povinný v každom vozidle vyhradiť a zreteľne označiť najmenej dve miesta na sedenie.
- 2. Cestujúci, ktorý takéto miesto obsadil, je povinný (držiteľovi preukazu ŤZP, ŤZP-S), starým ľuďom a tehotným ženám, miesto uvoľniť.
- 3. Sprievodcom zrakovo postihnutej osoby môže byť dieťa po dovŕšení 6. roku veku alebo pes so špeciálnym výcvikom s označením na tento účel (postrojom bielej farby s červeným krížom alebo bezpečnostnými oranžovými pruhmi), za spôsobilého sprievodcu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím sa považuje osoba po dovŕšení 15. roku veku.
- 4. Ak pre osoby spomínané vyššie je potrebné ďalšie miesto na sedenie, cestujúci v ich blízkosti je povinný im ponúknuť svoje miesto na sedenie.
- 5. Dopravca prepraví cestujúceho na invalidnom vozíku, ak to dovoľujú technické vlastnosti vozidla, bezpečnosť prepravy a obsaditeľnosť vozidla.
- 6. Vozidlo môže prepravovať maximálne taký počet invalidných vozíkov, ako je určený výrobcom vozidla v technickom preukaze.

7. Cestujúci počas prepravy môže sedieť na invalidnom vozíku, len vo vyhradenom priestore, ktorý je vyznačený piktogramom, vozík musí byť pevne zafixovaný, ak nie je na to vozidlo prispôsobené je cestujúci s osobitnými právami alebo jeho sprievodca povinný zabezpečiť neohrozovanie ostatných cestujúcich možným pohybom invalidného vozíka.
8. Cestujúci s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie alebo cestujúci na invalidnom vozíku môže do vozidla nastúpiť so súhlasom a vystúpiť s vedomím vodiča alebo oprávneného zamestnanca dopravcu, počas prepravy je mu umožnené prednostné a bezpečné nastúpenie a vystúpenie z/do vozidla. Ak je vozidlo vybavené nástupnou plošinou a cestujúci ju potrebuje použiť k nástupu, túto skutočnosť oznámi vodičovi, nástupnú plošinu obsluhuje výhradne vodič vozidla.
9. Spoje, na ktorých Dopravca garantuje prevádzku vozidiel s bezbariérovým prístupom, sú označené v cestovnom poriadku piktogramom.
10. Ak pri označníku zastávky stojí zrakovo postihnutá osoba s bielou palicou alebo psom so špeciálnym výcvikom, Dopravca je povinný pri označníku zastávky znova zastaviť každé ďalšie vozidlo stojace súčasne v zastávke, toto ustanovenie sa nevzťahuje na konečné zastávky.
11. Ak pri označníku zastávky je osoba na invalidnom vozíku, Dopravca je povinný pri označníku zastávky znova zastaviť každé ďalšie vozidlo stojace súčasne v zastávke, ktoré je vybavené pohyblivou rampou slúžiacou na nástup a výstup cestujúcich na invalidnom vozíku. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na konečné zastávky.
12. Dopravca môže odmietnuť prepravu osoby so zdravotným postihnutím alebo osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie len v prípade, ak:
 - a. konštrukcia vozidla alebo infraštruktúra vrátane vybavenia zastávok a staníc znemožňuje nástup a výstup do/z vozidla,
 - b. je prekročená maximálna obsaditeľnosť vozidla a nie je možné umiestniť takúto osobu na mieste na to určenom.

Článok VII. Vylúčenie z prepravy

1. Do vozidla nemá prístup alebo z prepravy môže byť vylúčená osoba, ktorá javí známky nadmerného požitia alkoholických nápojov alebo iných návykových látok a osoba, ktorá pre chorobu a mimoriadne znečistenie odevu alebo obuvi (prípadne šíri nepríjemný zápach), alebo z iných dôvodov (napr. výtržníctvo) môže byť spolucestujúcim na ťarchu.
2. Oprávnená osoba dopravcu môže vylúčiť z prepravy:
 - a. cestujúceho, ktorý sa na výzvu oprávnenej osoby dopravcu nepreukáže platným cestovným dokladom, v prípade prepravy vykonávanej na základe nároku na zľavnené cestovné aj preukazom a nesplní povinnosť zaplatiť cestovné, dovoznú a sankčnú úhradu podľa Tarify,
 - b. cestujúceho, ktorý ohrozuje bezpečnosť premávky, svoju vlastnú bezpečnosť alebo bezpečnosť ostatných cestujúcich,
 - c. cestujúceho, ktorý nerešpektuje pokyny Dopravcu na zákaz vstupu do vozidla bez ochranných pomôcok pokrývajúcich horné dýchacie cesty, prípadne iné časti tela, ako aj iné nevyhnutné opatrenia prijaté počas mimoriadnej situácie,

- d. cestujúceho, ktorý napriek upozorneniu oprávnenej osoby dopravcu nedodržuje a porušuje PP RAD TSK, pokyny a príkazy poverenej osoby, znečisťuje alebo poškodzuje vozidlo, svojím správaním narúša prepravu cestujúcich alebo cestujúcich inak obťažuje,
 - e. Batožinu, ak je prekážkou bezpečnej prepravy alebo ohrozujú zdravie cestujúcich alebo ich prepravu neumožňuje PP RAD TSK,
 - f. cestujúceho s obutými kolieskovými korčuľami.
3. Vylúčenie cestujúceho z prepravy oprávnenu osobou dopravcu, musí byť uskutočnené tak, aby nedošlo k poškodeniu zdravia alebo života vylúčenej osoby z prepravy, osoby mladšie ako 15 rokov je možné vylúčiť z prepravy na najbližšej možnej zástavke (v intraviláne obce).
 4. Cestujúci vylúčený z prepravy alebo cestujúci, ktorému bol zamedzený prístup, nemá nárok na náhradu zaplateného cestovného (prípadne cestovného a dovozného).
 5. Cestujúci, ktorý bol vylúčený z prepravy neprávom, má právo na vrátenie cestovného, prípadne cestovného a dovozného.

Článok VIII. Podmienky prepravy príručnej batožiny

1. Cestujúci si smie do vozidla so sebou vziať najviac dva kusy príručnej batožiny, pričom hmotnosť jednej z nich nepresiahne 15 kg, za príručnú batožinu sa nepovažujú drobné veci, ktoré možno držať v ruke. Príručná batožina musí byť vo vozidle umiestnená tak, aby neohrozovala ani neobmedzovala vodiča, aby neohrozovala bezpečnosť, zdravie, pohodlie cestujúcich a neobmedzovala ich nastupovanie a vystupovanie, prípadne musí byť uložená podľa pokynov vodiča. Príručná batožina sa prepravuje na mieste k tomu určenom a to spravidla v odkladacom priestore nad sedadlom, prípadne pod sedadlom a to iba v prípade, ak neohrozuje bezpečnosť, nesťažuje výkon služby vodiča.
2. Na príručnú batožinu si cestujúci dohliada sám. Vzhľadom na to, že príručná batožina je po celú dobu prepravy prepravovaná spolu s cestujúcim a pod jeho dohľadom a na jeho zodpovednosť, Dopravca nezodpovedá za jej stratu, poškodenie alebo odcudzenie, ibaže by poškodenie bolo spôsobené okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke.
3. Dovozné za batožinu je uvedené v Tarife.
4. Okrem príručnej batožiny cestujúci ma právo si do vozidla vziať:
 - a. ak to kapacitné dôvody dovoľujú, jedny sane, jeden snowboard, jeden pár lyží s palicami, ktorých preprava bude uskutočnená len za podmienky, že sú pevne spojené alebo zabalené v špeciálnom obale,
 - b. detský kočík alebo invalidný vozík.
5. Ak cestujúci prepravuje príručnú batožinu na chrbte alebo na pleci a je na ťarchu ostatným cestujúcim, je povinný ju držať v ruke alebo ju umiestniť na miesto určené pre príručnú batožinu, prípadne ju umiestniť na dlážku vozidla.
6. Dopravca má právo z prevádzkových alebo kapacitných dôvodov odmietnuť alebo obmedziť prepravu vyššie uvedených predmetov. Cestujúci je povinný uvedené predmety umiestniť tak, aby neohrozoval seba, spolucestujúcich a aby nedošlo k poškodeniu vozidla Dopravcu.

7. Ak vodič zistí, že vo vozidle zostala opustená batožina, odovzdá ju v sídle Dopravcu v zmysle interného usmernenia.
8. Za stratu, alebo odcudzenie príručnej batožiny prepravovanej spoločne s cestujúcim a pod jeho dohľadom Dopravca zodpovedá v rozsahu ustanovenia § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka. Dopravca nezodpovedá za škodu, ktorá vznikla po opustení príručnej batožiny.
9. Veci, ktorých preprava je vylúčená:
 - a. veci, ktorých preprava je zakázaná všeobecne záväznými právnymi predpismi,
 - b. nebezpečné látky a predmety, ktoré svojimi vlastnosťami môžu spôsobiť výbuch, oheň, poškodenie vozidla, ako aj úraz, popálenie, otravu a ochorenie ľudí a živých zvierat, osobitné predpisy stanovujú nebezpečné látky a predmety vylúčené z prepravy,
 - c. strelné zbrane, s výnimkou strelných zbraní príslušníkov ozbrojených síl a polície, pre prepravu ktorých platia osobitné predpisy,
 - d. veci, ktoré pre nevhodný spôsob balenia môžu poškodiť, prípadne znečistiť cestujúcich alebo vozidlo,
 - e. veci, ktoré by svojím zápachom, odpudzujúcim vzhľadom a podobne mohli byť cestujúcim na ťarchu,
 - f. príručná batožina alebo iná prepravovaná vec, ktorej celková hmotnosť presahuje 50 kg alebo ktorej rozmery sú väčšie než 80 x 60 x 50 cm, ďalej predmet dlhší ako 200 cm s uhlopriečkou alebo priemerom väčším ako 30 cm, vec tvaru dosky, ak je väčšia ako 150 cm x 100 cm x 10 cm,
 - g. invalidné vozíky neskladateľné, prepravované v autobuse bez cestujúceho, pokiaľ vozidlo nie je vybavené zariadením na ich pevné ukotvenie.
10. Vo vozidle nemožno prepravovať nebezpečné veci ako napr. oceľovú fľašu s kvapalným vykurovacím plynom, nádoby s vykurovacou naftou, elektrický akumulátor a ďalšie nebezpečné veci.

Článok IX. Nebezpečné veci, ktorých preprava je dovolená za osobitných podmienok

1. Osoba, ktorá je oprávnená nosiť strelnú zbraň, ju môže vziať so sebou do vozidla, na prepravu zbrane platia osobitné predpisy.
2. Monitor od počítača, televízor a podobné zariadenia je možné prepravovať ako príručnú batožinu len vtedy, ak je v ochrannom obale, ktorý chráni cestujúceho pred úrazom.
3. Cestujúci si môže vziať so sebou do vozidla ako príručnú batožinu ľahko zápalné látky balené podľa štátnych noriem, ktorých celková hmotnosť nie je väčšia ako 10 kg (napr. farby).

Článok X. Prehliadka podozrivej veci alebo opustenej príručnej batožiny vo vozidle

1. Cestujúci, ktorý vo vozidle nájde opustenú alebo odloženú vec, je povinný ju odovzdať oprávnenému zamestnancovi dopravcu a ten je povinný nález prevziať.
2. Cestujúci, ktorý zabudol alebo stratil vec vo vozidle sa prihlási u príslušného Dopravcu, s ktorým následne vec rieši.
3. V prípade, ak cestujúci nájde podozrivú vec, je povinný túto skutočnosť nahlásiť oprávnenému zamestnancovi Dopravcu alebo policajnému zboru Slovenskej republiky.
4. Ak má opravený zamestnanec dopravcu dôvodné pochybnosti o tom, či príručná batožina, ktorú cestujúci vzal so sebou do vozidla, vyhovujú ustanoveniam PP RAD TSK, má právo v prítomnosti cestujúceho sa presvedčiť o ich obsahu a povahe. Ak cestujúci odmietne preskúmanie príručnej batožiny (veci) alebo batožiny alebo ak sa pri jej preskúmaní zistí, že cestujúci viez so sebou veci vylúčené z prepravy, je povinný ich bez meškania odstrániť z vozidla na najbližšej zastávke bez nároku na vrátenie cestovného alebo dovozného.
5. Cestujúci môže byť vylúčený z prepravy oprávnenou osobou Dopravcu, ak jeho príručná batožina bráni bezpečnej preprave alebo ohrozuje zdravie cestujúcich.

Článok XI. Podmienky prepravy živých spoločenských zvierat

1. Ako Batožinu si môže cestujúci vziať so sebou do vozidla drobné živé spoločenské zvieratá, pokiaľ tomu nebránia osobitné predpisy, ak sú uzatvorené v klietkach, košoch alebo v iných vhodných schránkach s nepriepustným dnom, a ak nie je ich preprava na ťarchu cestujúcim (napr. ak zapáchajú). Na prepravu schránok so živými spoločenskými zvieratami platia ustanovenia o preprave príručných batožín.
2. Bez schránky je možné prepravovať vo vozidlách len psa. Cestujúci so psom bez schránky môže nastúpiť do vozidla len s vedomím vodiča. Okrem doby zvýšených nárokov na prepravu môže vodič dovoliť prepravu psa akejkoľvek veľkosti za podmienok:
 - a. pes má bezpečný náhubok a je držaný na krátkej vôdzke,
 - b. v jednom vozidle sa môže prepravovať len jeden pes, toto obmedzenie neplatí, ak ide o dvoch psov, ktorých so sebou do vozidla berie jeden cestujúci; pokiaľ to dovoľujú aktuálne prevádzkové podmienky a obsadenosť vozidla a nie je narušená bezpečnosť cestujúcich, môže oprávnená osoba dopravcu povoliť prepravu ďalších psov, pes bez schránky podlieha plateniu dovozného.
3. Dopravca vylučuje z prepravy zvieratá, ktoré nepatria do kategórie živých spoločenských zvierat, napr. plazy, jedovatý alebo štipajúci hmyz, ktorý si so sebou priniesol cestujúci a ďalšie zvieratá, ktorých preprava sa vylučuje vo všetkých dopravných prostriedkoch.
4. Podmienky uvedené v bode 2 tohto článku sa nevzťahujú na psa so špeciálnym výcvikom – sprievodcu držiteľa preukazu ŤZP-S. Špeciálny výcvik psa preukazuje fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím preukazom psa so špeciálnym výcvikom a známku s uvedením vykonávanej činnosti (vodiaci pes, asistenčný pes, signálny pes), ktorú pes nosí na viditeľnom

mieste (viac v Zákone č. 447/2008 Z.z., § 25). Pes so špeciálnym výcvikom nemusí mať bezpečný náhubok.

5. Preprava chorých, špinavých a agresívnych zvierat je zakázaná.
6. Cestujúci pri porušení prepravných podmienok zaplatí úhradu podľa Tarify a v najbližšej zastávke bude z prepravy vylúčený bez nároku na vrátenie cestovného a dovozného.

Článok XII. Preprava detských kočíkov

1. Cestujúci s detským kočíkom môže nastúpiť a vystúpiť len s vedomím vodiča a to len označenými dverami. Vo vozidle je povolené prepravovať jeden detský kočík, pričom vodič môže povoliť prepravu viacerých detských kočíkov, ak nie je ohrozená bezpečnosť cestujúcich alebo ak to kapacita vozidla dovoľuje. Prejazd detského kočíka vozidlom nie je dovolený.
2. Detský kočík sa prepravuje vo vyhradenom priestore, cestujúci je povinný zaistiť detský kočík proti samovoľnému pohybu, byť pri ňom celý čas a dbať, aby neznečistil alebo nepoškodil interiér vozidla alebo cestujúcich.
3. Pri nástupe do vozidla má prednosť cestujúci s detským kočíkom s dieťaťom pred cestujúcim s detským kočíkom bez dieťaťa.
4. Prepravu detského kočíka môže vodič odmietnuť, ak to prevádzkové alebo kapacitné podmienky neumožňujú.

Článok XIII. Preprava bicyklov a kolobežiek

1. Bicyklom sa rozumie bicykel určený na prepravu 1 (jednej) dospeléj osoby alebo dieťaťa. Jeden cestujúci po splnení stanovených podmienok môže prepravovať 1 (jeden) bicykel. Skladací bicykel v zloženom stave sa považuje za príručnú batožinu. 2. Kolobežkou sa rozumie kolobežka určená na prepravu 1 (jednej) dospeléj osoby alebo dieťaťa. Jeden cestujúci po splnení stanovených podmienok môže prepravovať 1 (jednu) kolobežku. Skladacia kolobežka v zloženom stave sa považuje za príručnú batožinu.
3. Bicykel a kolobežka v nezloženom stave sa môže prepravovať len na vymedzených linkách a spojoch označených v cestovnom poriadku piktogramom. Cestujúci so zloženou kolobežkou môže nastúpiť a vystúpiť len s vedomím vodiča.
4. Bicykel podlieha plateniu dovozného podľa Tarify a môže sa prepravovať len so sprievodom cestujúceho.
5. Cestujúci do 10 rokov môže prepravovať bicykel a kolobežku len v sprievode osoby staršej ako 18 rokov.
6. Nie je povolené prepravovať bicykel, ktorý je konštrukčne vyhotovený tak, že ho nie je možné v rámci technického vybavenia prepraviť alebo bicykel, z ktorého vyčnievajú ostré predmety, ktorými by mohlo dôjsť k zraneniu alebo obmedzeniu.
7. Prepravu bicykla alebo kolobežky môže vodič odmietnuť, ak to prevádzkové alebo kapacitné podmienky neumožňujú.

8. Preprava bicyklov cyklonosičmi a cyklovozíkmi

- a. Pre vozidlo vybavené príviesným vozíkom (ďalej len „cyklovozík“) alebo závesným zariadením (ďalej len „cyklonosič“) musí byť bicykel prepravovaný len na cyklonosiči alebo na cyklovozíku, cestujúci nesmie prepravovať bicykel vo vnútri takto vybaveného vozidla.
- b. Bicykel je možné prepravovať len na spojoch označených symbolom bicykla v časoch uvedených v cestovnom poriadku až do vyčerpania kapacity.
- c. S bicyklom je možné nastúpiť a vystúpiť len na určených zastávkach, ktoré sú označené v cestovnom poriadku príslušnej linky.
- d. Vozidlá s cyklovozíkmi a cyklonosičmi slúžia na prepravu turistov a cestujúcich s bicyklami ale aj cestujúcich bez bicykla.
- e. Maximálna kapacita cyklovozíka a cyklonosiča je obmedzená.
- f. Bicykel na cyklovozík alebo na cyklonosič umiestňuje vodič alebo iný zamestnanec Dopravcu prípadne mu pomôže majiteľ bicykla podľa pokynov obsluhy autobusu.
- g. Cestujúci je povinný odobrať z bicykla cenné veci a ľahko odnímateľné súčasti bicykla (napr. svetlomety, fľaše na vodu, tašky na náradie a pod.), pri ktorých je predpoklad, že sa môžu pri preprave poškodiť alebo stratiť, cestujúci si ich môže vziať so sebou do autobusu. V prípade neodstránenia demontovateľných častí, Dopravca za ich poškodenie nenesie zodpovednosť.
- h. Bicykel vyhotovený konštrukčne tak, že ho nie je možné upevniť do držiakov, nebude k preprave prijatý.
- i. Pri vystupovaní s bicyklom cestujúci upozorní vodiča, že vystupuje s bicyklom a pod dohľadom poverenej osoby Dopravcu si na zástavke vyzdvihne svoj bicykel z cyklovozíka alebo z cyklonosiča.
- j. Cestujúci pri preberaní bicykla je povinný skontrolovať bicykel a prípadné poškodenia nahlásiť poverenej osobe Dopravcu, ktorá spíše záznam o poškodení a následne túto udalosť rieši príslušný zamestnanec Dopravcu v najbližší pracovný deň ako poistnú udalosť.
- k. Preprava samotného bicykla nie je povolená, cestujúci má právo na prepravu jedného bicykla.
- l. Cestujúci má možnosť si zabezpečiť bicykel proti krádeži, ak tak neurobí, Dopravca nezodpovedá za jeho krádež.
- m. Na cyklonosiči alebo cyklovozíku je povolené prepravovať iba štandardné bicykle do hmotnosti 20 kg. Z tohto dôvodu nebudú pripustené na prepravu bicykle o vyššej hmotnosti. Povinnosťou cestujúceho je pred prepravou si skontrolovať váhu bicykla, hlavne pri elektrobicykli, prípadne pred prepravou zdemontovať akumulátor ak následne sa tým dosiahne zníženie váhy bicykla pod maximálnu prepravovanú hmotnosť bicykla,
- n. Pri preprave elektrobicyklov na cyklonosiči alebo cyklovozíku sa odporúča, v prípade ak to konštrukcia elektrobicykla umožňuje, zdemontovať akumulátor.

Článok XIV. Cestovný doklad

1. Cestovný doklad je potvrdením o uzavretí zmluvy o preprave osôb a o zaplatení cestovného; cestujúci je povinný pri nástupe do vozidla mať platný cestovný doklad alebo si ho vo vozidle zakúpiť a ponechať po celý čas trvania prepravy a pri kontrole cestovných dokladov sa ním preukázať oprávnenej osobe dopravcu.
2. Druhy a použitie cestovných dokladov stanovuje Tarifa, ktorá tvorí časť B PP RAD TSK.
3. Vydávanie cestovných dokladov zabezpečuje dopravca, alebo iné oprávnené subjekty na svojich predajných miestach, vo vozidlách alebo prostredníctvom eShopov a mobilných aplikácií Dopravcu.
4. Cestovný doklad je neplatný, ak:
 - a. údaje na cestovnom doklade nezodpovedajú skutočnosti a boli neoprávnene pozmenené,
 - b. sa nejedná o originál cestovného dokladu,
 - c. je poškodený a nie sú viditeľné údaje potrebné pre kontrolu správnosti jeho použitia,
 - d. nenastala alebo uplynula doba jeho platnosti,
 - e. je použitý neoprávnenou osobou.
5. Neplatný cestovný doklad je oprávnená osoba dopravcu oprávnená odobrať, ak ide o vozidlo toho Dopravcu, u ktorého mal byť cestovný doklad alebo BČK vydaná a je povinná vydať cestujúcemu písomne potvrdenie o odobratí cestovného dokladu.
6. Dopravca má právo zadržať BČK alebo preukaz na zľavu, ak:
 - a. údaje nezodpovedajú skutočnosti alebo boli neoprávnene pozmenené,
 - b. je poškodený alebo upravený tak, že z neho nie sú čitateľné údaje potrebné pre kontrolu správnosti použitia,
 - c. používa ho neoprávnená osoba,
 - d. nie je originálny,
 - e. neobsahuje predpísané prvky, identifikačné údaje alebo ak bola fotografia (ak sa vyžaduje) neoprávnene vymenená.
7. Cestujúci, ktorý nespĺňa podmienky pre bezplatnú prepravu stanovenú v Tarife, je povinný za prepravu zaplatiť cestovné určené touto tarifou.
8. Ak si cestujúci uplatňuje právo na zľavnené cestovné, je povinný bez vyzvania oprávnenej osobou dopravcu preukázať nárok na zľavu dokladom (preukazom) určeným Tarifou.
9. Cestujúci, ktorý nenastúpi na spoj, nemá nárok na vrátenie ceny cestovného lístka, ak si cestujúci zakúpi cestovný doklad vopred, je povinný preukázať sa cestovným lístkom a prípadne dokladom o zľavenom cestovnom pri nástupe do autobusu.

Článok XV. Kontrola cestovných dokladov

1. Kontrolu cestovných dokladov vykonáva oprávnená osoba dopravcu. Kontrola cestovných dokladov sa vykonáva priamo vo vozidle (vo výnimočných prípadoch mimo vozidla). Vodič dopravného prostriedku v prípade, že nebude narušená plynulosť dopravy je oprávnený vykonávať kontrolu cestovných dokladov.
2. Cestujúci je povinný¹ na vyzvanie oprávnenej osoby dopravcu, kedykoľvek počas prepravy, a to aj v okamihu vystúpenia predložiť cestovný doklad ku kontrole.
3. Oprávnená osoba dopravcu pre výkon kontroly je vybavená kontrolným odznakom v zmysle tohto prepravného poriadku, ktorý musí mať pri výkone kontroly na viditeľnom mieste. Na požiadanie cestujúceho je oprávnená osoba dopravcu povinná sa preukázať aj preukazom oprávňujúcim na výkon prepravnej kontroly.
4. Ak sa cestujúci nevie preukázať platným cestovným lístkom, nepreukáže nárok na zľavnené cestovné alebo bezplatnú prepravu oprávnenej osobe dopravcu vo vozidle alebo bezprostredne po vystúpení z neho na zastávke, je povinný zaplatiť oprávnenej osobe dopravcu okrem cestovného aj sankčnú úhradu podľa Tarify.
5. Cestujúci, ktorý sa nemôže pri kontrole preukázať platným cestovným dokladom, odmietne zaplatiť cestovné a sankčnú prirážku, resp. odmietne poskytnúť osobné údaje potrebné na vymáhanie dlžných súm, cestujúci po tomto konaní stráca právo na prepravu a môže byť z prepravy vylúčený.
6. Ak cestujúci nemôže alebo odmietne zaplatiť základné cestovné a sankčnú úhradu priamo na mieste, je povinný sa preukázať oprávnenej osobe dopravcu osobnými údajmi - dokladom totožnosti, potrebnými na vymáhanie základného cestovného a sankčnej úhrady k cestovnému. Pod osobnými údajmi sa rozumie meno, priezvisko, adresa trvalého miesta bydliska, rodné číslo alebo dátum narodenia, uvedené v doklade totožnosti cestujúceho vydanom príslušným správnym úradom. Cestujúci je povinný zotrvať po celý čas vo vozidle, až do prešetrovania jeho jazdy bez platného cestovného dokladu.
7. Pokiaľ cestujúci v rozpore so zákonom odmietne zaplatiť cestovné a sankčnú úhradu k cestovnému a odmietne sa preukázať osobnými údajmi uvedenými v doklade totožnosti cestujúceho vydaného príslušným správnym orgánom, cestujúci je povinný na výzvu oprávnenej osoby dopravcu strpieť potrebné úkony spojené s privolaním polície a zistením jeho totožnosti.
8. V prípade, že cestujúci zaplatí základné cestovné a sankčnú úhradu priamo oprávnenej osobe dopravcu, oprávnená osoba dopravcu je povinná vydať cestujúcemu potvrdenie o zaplatení úhrady.
9. Ak cestujúci nemá pri kontrole platný dovozný lístok pre Batožinu je povinný zaplatiť zodpovedajúcu sadzbu sankčnej úhrady, ktorá je uvedená v Tarife.
10. Ak sa cestujúci pri kontrole cestovných dokladov preukáže cestovným dokladom upraveným, pozmeneným, neoprávnene vyrobeným alebo cestovným dokladom inej osoby, je cestujúci povinný uhradiť sumu základného cestovného a sankčnú úhradu
11. Ak cestujúci porušením svojich povinností ohrozí vodiča alebo inú poverenú osobu dopravcu, ide o priestupok podľa zákona č. 372/1990 Z.z., o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

¹ § 11, ods. 2 Zákona 332/2023 o verejnej osobnej doprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov

12. Nevedomosť o ustanoveniach Tarify cestujúceho neospravedľuje a nie je dôvodom na odpustenie cestovného a sankčnej úhrady za porušenie tarifných podmienok.

Článok XVI. Straty a nálezy

1. Ak vodič našiel vo vozidle nález, ktorý je možné považovať za stratený alebo zabudnutý, alebo, ak cestujúci odovzdal vodičovi nález, ktorý našiel vo vozidle, vodič je povinný nález prevziať (s výnimkou potravín nepatrnej hodnoty rýchlo podliehajúcim skaze).
2. Cestujúci, ktorý nález zabudol alebo stratil vo vozidle, sa prihlási u vodiča, a ak nie sú pochybnosti o tom, že sa skutočne jedná o stratený alebo zabudnutý nález cestujúceho (dokáže ho správne popísať alebo pozná jeho obsah), vodič mu je povinný nález vydať s tým, že sa cestujúci preukáže dokladom totožnosti a vykoná zápis v prevádzkovom doklade vozidla a cestujúci potvrdí podpisom prevzatie nálezu.
3. Cestujúci si v deň straty nálezu, môže nález vyzdvihnúť u vodiča vo vozidle, od druhého dňa na určenom mieste Dopravcu, kde Dopravca zhromažďuje a vydáva nálezy, a to do 30 dní odo dňa straty. Pri prevzatí nálezu cestujúcim platia prevádzkové podmienky zverejnené Dopravcom na úschovnom mieste. Bližšie informácie sa cestujúci dozvedia na informačných linkách jednotlivých Dopravcov.
4. Ak sú nájdené osobné doklady cestujúceho vo vozidle, tie Dopravca odovzdá najbližšiemu policajnému útvaru.

Článok XVII. Preprava počas mimoriadneho stavu, núdzového stavu alebo epidémie

1. Mimoriadnym stavom alebo núdzovým stavom je stav vyhlásený ústrednými orgánmi štátnej správy.
2. Počas mimoriadneho stavu, núdzového stavu alebo epidémie môže Dopravca po dohode s objednávateľom výkonov vo verejnom záujme vyhlásiť ďalšie povinnosti cestujúceho. Medzi tieto povinnosti patria napríklad:
 - a. zákaz obsadzovať vybrané sedadlá,
 - b. nosenie ochranných rúšok, rukavíc, prípadne iných podobných účinných ochranných pomôcok.
3. Počas mimoriadneho stavu, núdzového stavu alebo epidémie má Dopravca právo nevziať na prepravu, resp. vylúčiť z prepravy cestujúceho, ktorý nerešpektuje pokyny Dopravcu na zákaz vstupu do vozidla bez ochranných pomôcok pokrývajúcich horné dýchacie cesty, prípadne iné časti tela, ako aj iné nevyhnutné opatrenia prijaté počas mimoriadnej situácie.

Článok XVIII. Mimoriadne udalosti počas prepravy

1. Mimoriadnymi udalosťami počas prepravy sú najmä:
 - a. dopravná nehoda,
 - b. požiar vo vozidle,
 - c. náhle ochorenie alebo úraz, pri ktorom je ohrozený život alebo zdravie cestujúceho, oprávnenej osoby dopravcu alebo iných osôb,
 - d. prerušenie prepravy, kde je predpoklad, že bude trvať dlhšie ako 30 minút.
2. Ak cestujúci spozoruje, že je ohrozená bezpečnosť a zdravie cestujúcich je povinný na túto skutočnosť upozorniť vodiča osobne alebo určeným znamením signalizačného zariadenia vozidla.

Dopravná nehoda

- a. Ak dôjde k mimoriadnej udalosti vodič vozidla je povinný zastaviť vozidlo prevádzkovým brzdením, zaistiť vozidlo proti pohybu a vykonať opatrenia, ktorými sa predíde k ohrozeniu bezpečnosti dopravy na mieste mimoriadnej udalosti, ak došlo k zraneniu osôb poskytnúť alebo zabezpečiť prvú pomoc podľa svojich schopností a postarať sa o bezpečnosť cestujúcich.
- b. Na mieste mimoriadnej udalosti je zakázané cestujúcim, vodičovi a ostatným osobám manipulovať s vozidlami, predmetmi alebo zariadeniami, ktoré mali alebo by mohli mať vplyv na vznik alebo priebeh mimoriadnej udalosti. Spôsobený stav je možné meniť iba vtedy, ak je to potrebné na uvoľnenie alebo ošetrovanie zranenej osoby, alebo zabezpečenie vozidla proti pohybu prípadne ďalšiemu poškodeniu.
- c. Ak dôjde k zraneniu cestujúceho alebo škode na jeho majetku v priamej súvislosti s prepravou, cestujúci je povinný túto udalosť ihneď nahlásiť oprávnenej osobe dopravcu a preukázať jej údaje na zápis do prevádzkového dokladu a to: rozsah zranenia alebo škody, meno, bydlisko, dátum narodenia a číslo dokladu totožnosti cestujúceho, svedka udalosti a ďalšie známe okolnosti udalosti, a to hneď, ako mu to jeho zdravotný stav dovoľuje.
- d. Ak pri mimoriadnej udalosti došlo k zraneniu alebo usmrteniu osôb, k hmotnej škode na vozidle, jeho zariadení alebo vybavení, dopravnom zariadení alebo inom majetku, cestujúci je povinný oprávnenej osobe dopravcu poskytnúť údaje, dôležité pre vyšetrovanie mimoriadnej udalosti.

Prerušenie prepravy

- a. Pri prerušení prepravy mimo stanice alebo zastávky oprávnená osoba dopravcu umožní výstup cestujúcim z vozidla len v týchto prípadoch:
 - i. pri vyskytnutí sa prekážky na ceste, pri poruche alebo nehode vozidla, pri ktorej je predpoklad, že preprava bude prerušená na dlhší čas ako 30 minút alebo po ktorej musí byť vozidlo vyradené z prevádzky,
 - ii. pri úmrtí cestujúceho vo vozidle,
 - iii. pri vzniku požiaru vo vozidle,

- iv. pri náhlom ochorení (nevoľnosti) niektorého z cestujúcich,
 - v. ak je nežiadúca prítomnosť cestujúcich vo vozidle (záchvat, pôrod a pod.),
 - vi. ak sa vodič stane náhle neschopným na ďalší výkon služby.
- b. Cestujúci môžu vystúpiť z vozidla na pokyn vodiča alebo inej oprávnenej osoby dopravcu, ak je nutné zabezpečiť vystupovanie cestujúcich na vozovku, oprávnená osoba dopravcu je povinná zabezpečiť ich bezpečný výstup z vozidla.
 - c. Oprávnená osoba dopravcu môže prerušiť prepravu v prípade, ak nastanú mimoriadne poveternostné podmienky prerušujúce zjazdnosť vozovky (napr. súvislá námraza, hmla, víchrica a pod.).

Spoločné ustanovenia

- a. V prípade mimoriadnej udalosti je Dopravca povinný zabezpečiť, v čo najkratšom čase náhradnú prepravu do cieľovej zastávky iným vozidlom tej istej, prípadne inej linky, a to bez zaplatenia ďalšieho cestovného a bez nároku na vrátenie cestovného prípadne cestovného a dovozného.
- b. Ak vznikne vo vozidle požiar, cestujúci na výzvu vodiča alebo oprávnenej osoby dopravcu sú povinní urýchlene a disciplinovane opustiť vozidlo.
- c. Ak pri mimoriadnej udalosti dôjde k zraneniu vodiča, cestujúci sú mu povinní podľa svojich schopností poskytnúť alebo zabezpečiť prvú pomoc a nahlásiť udalosť na číslo tiesňovej linky.
- d. Nezrealizovanie prepravy, oneskorený príchod vozidla alebo strata prípoja udeľuje cestujúcemu právo na náhradu škody, a to vrátenie sumy základného cestovného alebo základného cestovného a dovozného, ktoré rieši reklamačné oddelenie Dopravcu.

ČASŤ B. TARIFA

Článok I. Úvodné ustanovenia

1. Tarifa upravuje cenové vzťahy medzi Dopravcom a cestujúcim v súlade so Zmluvou o službách uzatvorenou s Trenčianskym samosprávnym krajom.
2. Pre prepravu cestujúcich, príručných batožín, živých spoločenských zvierat, detských kočíkov a bicyklov na linkách RAD TSK platia tieto prepravno-tarifné zásady:
 - a. tarifa je kombinovaná,
 - b. cestovné a dovozné sa platí vo vozidle,
 - c. tarifná sadzba je výkonová (kilometrická sadzba),
 - d. tarifná sadzba určuje výšku cestovného (za prepravu osôb) a dovozného (za prepravu Batožín),
 - e. cestovné sa platí:
 - i. kreditom EP na BČK Dopravcu,
 - ii. kreditom EP na BČK iných dopravcov a z ostatných kariet zapojených v zúčtovacom systéme TransCard,
 - iii. prostredníctvom EMV karty – vo vybraných autobusoch označených piktogramom,
 - iv. prostredníctvom predplatného cestovného lístka,
 - v. v mobilnej aplikácii, po jej sprevádzkovaní,
 - vi. v hotovosti u vodiča.
 - f. pod pojmom platný cestovný doklad sa rozumie výlučne:
 - i. platný papierový JCL vydaný vodičom,
 - ii. platný dovozný lístok vydaný vodičom,
 - iii. platný cestovný lístok v mobilnej aplikácii,
 - iv. platný predplatný cestovný lístok s označením nástupu cesty na elektronickom čítačom zariadení.

Článok II. Cestovné doklady

1. Jednorazový cestovný lístok a Dovozné

Papierový JCL sa predáva u vodiča autobusu a platí sa v hotovosti, prostredníctvom EMV karty alebo kreditu EP. Týmto spôsobom môže cestujúci zakúpiť u vodiča papierový cestovný lístok aj pre spolucestujúceho, resp. zaplatiť dovozné.

Predaj JCL a dovozného v mobilnej aplikácii sa riadi obchodnými podmienkami príslušnej aplikácie.

2. Predplatný cestovný lístok

Cestujúci si môže zakúpiť 30-dňový alebo 90-dňový predplatný cestovný lístok. Podmienky predaja PCL sú špecifikované v Tarife - Článok X.

3. Bezkontaktná čipová karta

BČK slúži na zapísanie kreditu EP, zakúpenie cestovného lístka, prípadne na preukázanie nároku na zľavu.

Predaj BČK Dopravcu zabezpečujú_klientske centrú dopravcu (ďalej len „klientske centrú“) a eShop.

Plnenie EP je zabezpečujú:

- klientske centrú Dopravcu
- eShop
- vodič autobusu v neobmedzenom časovom intervale (počas celej prevádzky).

Pri kúpe BČK dopravcu, pri plnení EP kariet zapojených v zúčtovacom systéme TransCard, pri kúpe PCL a prolongácii zľavy na BČK dopravcu cez eShop sa postupuje v zmysle všeobecných obchodných podmienok eShopu.

Po úspešnej realizácii elektronickej objednávky sa pri nástupe v autobuse a použití BČK cestujúcim (priložení k čítaciemu zariadeniu) automaticky zapíše elektronickej objednávka (vklad na EP, kúpa PCL, resp. prolongácia zľavy) a opätovným priložením karty k čítacie u zariadeniu sa po zadaní tarify vodičom odpočíta cena cestovného, resp. označí nástup cesty.

Článok III. Bezplatná preprava

1. Bezplatne sa prepravujú:

- a. detský kočík, ak je v ňom prepravované dieťa,
- b. pes so špeciálnym výcvikom (asistenčný, signálny, vodiaci pes) cestujúceho, ktorý je držiteľom preukazu ŤZP alebo ŤZP-S,
- c. invalidný vozík,
- d. príručná batožina, ktorá má rozmery menšie ako 20x30x50 cm, vec tvaru valca, ktorej dĺžka nepresahuje 150 cm a priemer 10 cm alebo tvaru dosky, ktorej rozmery nepresahujú 5x80x100 cm a ktorých hmotnosť súčasne nepresahuje 25 kg.

Článok IV. Zľavnená preprava

Za zľavnené cestovné sa prepravujú:

- a) deti od 6 do 18 roku veku,
- b) žiaci a študenti podľa osobitného predpisu²⁾ v dennej forme štúdia do 26 rokov veku,
- c) rodičia alebo iní zákonní zástupcovia sprevádzajúci deti telesne, mentálne alebo zmyslovo postihnuté alebo chronicky choré do školských, sociálnych alebo zdravotníckych zariadení na území SR, v ktorých sú umiestnené, príp. ak cestujú na návštevu týchto detí do uvedených zariadení,
- d) osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- e) sprievodcovia osôb s ťažkým zdravotným postihnutím,
- f) seniori.

Za osobitné cestovné sa prepravujú:

- a) deti do 6 roku veku.

Článok V. Spôsob preukazovania nároku na zľavu

Deti do 6 rokov veku

Deti do 6 rokov veku nárok na zľavu pri cestovaní len v prípade pochybností o veku dieťaťa a to:

- platným dokladom totožnosti,
- platnou BČK s fotografiou vydanou dopravcom RAD TSK,
- platným preukazom veku dieťaťa s fotografiou vydaným dopravcom RAD TSK,
- platnou BČK s fotografiou a dátumom narodenia vydanou iným dopravcom v rámci SR.

Ak nie je možné nárok na osobitné cestovné overiť, dopravca prepraví cestujúceho za zľavnené cestovné.

Doprovca vystaví preukaz, alebo BČK na základe vyplnenej a podpísanej *Žiadosti o vydanie preukazu* alebo *Žiadosti o vydanie BČK dopravcu* (ďalej len „žiadosť“). Žiadosť podpisuje zákonný zástupca, ktorý súčasne predloží svoj občiansky preukaz na overenie údajov v žiadosti. Osoba, ktorá žiadosť podpísala zodpovedá za prípadné škody, ktoré vzniknú dopravcovi uvedením nepravdivých údajov. Fotografia na BČK sa vyhotovuje priamo v klientskom centre Dopravcu. Na vydanie preukazu je potrebné doložiť fotografiu dieťaťa o rozmeroch 3 x 2,5 cm.

²⁾ Zákon č.245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Deti od 6 do 18 rokov veku

Deti od 6 do 18 rokov veku preukazujú nárok na zľavu pri cestovaní len v prípade pochybností o veku dieťaťa a to:

- platným dokladom totožnosti,
- platnou BČK s fotografiou vydanou Dopravcom,
- platným elektronickým preukazom žiaka s fotografiou vydaným školou,
- platným preukazom veku dieťaťa s fotografiou vydaným Dopravcom,
- platným preukazom pre dieťa vydaným ZSSK,
- platnou BČK s fotografiou a dátumom narodenia vydanou iným dopravcom v rámci SR.

Ak nie je možné nárok na zľavnené cestovné overiť, dopravca prepraví cestujúceho za základné cestovné.

Dopravca vystaví preukaz, alebo BČK na základe vyplnenej a podpísanej *Žiadosti o vydanie preukazu* alebo *Žiadosti o vydanie BČK dopravcu* (ďalej len „Žiadosť“). Za deti mladšie ako 15 rokov žiadosť podpisuje zákonný zástupca, ktorý súčasne predloží svoj občiansky preukaz na overenie údajov v Žiadosti. **Žiadosť nemusí byť potvrdená školou.** Osoba, ktorá Žiadosť podpísala zodpovedá za prípadné škody, ktoré vzniknú dopravcovi uvedením nepravdivých údajov. Fotografia na BČK sa vyhotovuje priamo v klientskom centre Dopravcu. Na vydanie preukazu je potrebné doložiť fotografiu dieťaťa o rozmeroch 3 x 2,5 cm.

Žiaci a študenti

Žiaci a študenti preukazujú nárok na zľavu pri cestovaní:

- platnou BČK s fotografiou vydanou Dopravcom RAD TSK,
- platným elektronickým alebo fyzickým preukazom žiaka s fotografiou vydaným školou,
- platným elektronickým alebo fyzickým preukazom študenta s fotografiou vydaným školou,
- platným preukazom pre žiaka/študenta s fotografiou vydaným ZSSK,
- platnou BČK s fotografiou a dátumom narodenia vydanou iným dopravcom v rámci SR.

Pre uplatnenie nároku na zľavnené cestovné sa kontroluje vizuálna platnosť karty (validačná známka), predtlačená platnosť karty alebo elektronická platnosť nároku na zľavu. V prípade, že si zľavy dátumovo odporujú, považuje sa za platný dátum nároku na zľavu ten, ktoré končí najskôr. Podmienkou bezhotovostnej platby cestovného z preukazu žiaka/preukazu študenta je aktivácia dopravnej časti karty.

Ak nie je možné nárok na zľavnené cestovné overiť, dopravca prepraví cestujúceho za základné cestovné.

Dopravca vystaví BČK na základe vyplnenej a podpísanej *Žiadosti o vydanie BČK dopravcu* (ďalej len „Žiadosť“). Žiadosť musí byť potvrdená školou, že žiadateľ je žiakom základnej/strednej školy alebo študentom vysokej školy denného štúdia. V prípade predĺženia platnosti nároku na zľavu v nasledujúcom školskom roku sa predkladá len potvrdenie o návšteve školy, nie staršie ako 30 dní. Súčasne žiadateľ predloží svoj občiansky preukaz na overenie údajov v Žiadosti. Fotografia sa na BČK vyhotovuje priamo v klientskom centre Dopravcu. Osoba, ktorá Žiadosť podpísala a škola, ktorá Žiadosť potvrdila v plnej miere zodpovedá za správnosť údajov uvedených v Žiadosti a zodpovedá za prípadné

škody, ktoré vzniknú Dopravcovi uvedením nesprávnych údajov. Poskytnutie zľavy pre študujúcich zo zahraničia v SR nie je podmienené občianstvom EÚ.

O BČK môže požiadať aj žiak, študent študujúci v zahraničí na základe úradne preloženého potvrdenia o návšteve školy a rozhodnutia *Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky* (ďalej len „MŠVVaM SR“) o rovnocennosti štúdia so štúdiom v SR. Rozhodnutie sa nevyžaduje u študentov škôl uvedených v *zozname uznaných vysokých škôl v EÚ, EHS a Švajčiarsku*, ktorý pre účely posúdenia štúdia v zahraničí zverejňuje MŠVVaM SR.

Platnosť zľavy na BČK vydané Dopravcom sa stanoví žiakom stredných škôl a študentom vysokých škôl do 30.9. príslušného školského roka.

Osoby s ťažkým zdravotným postihnutím

Osoby s ťažkým zdravotným postihnutím preukazujú nárok na zľavu pri cestovaní:

- platným dokladom totožnosti s informáciou o ťažkom zdravotnom postihnutí,
- platným preukazom ŤZP alebo ŤZP-S,
- platnou BČK s fotografiou vydanou dopravcom RAD TSK,
- platnou BČK nastavenou na typ ŤZP/ŤZP-S, s fotografiou, vydanou iným dopravcom zapojeným v zúčtovacom systéme TransCard.

Ak nie je možné nárok na zľavnené cestovné overiť, dopravca prepraví cestujúceho za základné cestovné.

Dopravca vystaví BČK na základe vyplnenej a podpísanej *Žiadosti o vydanie BČK dopravcu* (ďalej len „Žiadosť“). Súčasne žiadateľ predloží svoj občiansky preukaz a prípadne aj preukaz ŤZP / ŤZP-S potvrdzujúci nárok na zľavu na overenie údajov v Žiadosti. Fotografia sa na BČK vyhotovuje priamo v klientskom centre Dopravcu. Osoba, ktorá Žiadosť podpísala v plnej miere zodpovedá za správnosť údajov uvedených v Žiadosti a zodpovedá za prípadné škody, ktoré vzniknú Dopravcovi uvedením nesprávnych údajov.

Sprievodca osoby s ťažkým zdravotným postihnutím

Za sprievodcu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím splnenie podmienky preukazuje sprevádzaný držiteľ preukazu ŤZP-S:

- platným dokladom totožnosti s údajom o ťažkom zdravotnom postihnutí s odkázaním na sprievodcu,
- preukazom ŤZP-S.

Ak nie je možné nárok na zľavnené cestovné overiť, dopravca prepraví cestujúceho za základné cestovné.

Rodičia alebo zákonní zástupcovia sprevádzajúci dieťa telesne, mentálne alebo zmyslovo postihnuté alebo chronicky choré, umiestnené v školských, sociálnych alebo zdravotníckych zariadeniach na území SR alebo ich navštevujúci

Podmienky nároku na zľavu sa preukazujú:

- platným preukazom ŤZP-S dieťaťa (pri jeho sprevádzaní),
- platným občianskym preukazom, resp. iným dokladom totožnosti, ktorý obsahuje:
 - meno a priezvisko,
 - dátum narodenia,
 - fotografiu
 - spolu s potvrdením vystaveným zariadením, v ktorom je dieťa umiestnené,
- preukazom vydaným takýmto zariadením a potvrdeným termínom návratu bez dieťaťa, resp. návštevy dieťaťa (pri ceste bez dieťaťa).

Ak nie je možné nárok na zľavnené cestovné overiť, dopravca prepraví cestujúceho za základné cestovné.

Seniori

Seniori preukazujú nárok na zľavu pri cestovaní:

- platnou BČK s fotografiou vydanou dopravcom RAD TSK,
- platným dokladom totožnosti osoby staršej ako 63 rokov.

Ak nie je možné nárok na zľavnené cestovné overiť, dopravca prepraví cestujúceho za základné cestovné.

Doprovca vystaví BČK na základe vyplnenej a podpísanej *Žiadosti o vydanie BČK dopravcu* (ďalej len „Žiadosť“). Súčasne žiadateľ predloží svoj občiansky preukaz na overenie údajov v Žiadosti. Fotografia sa na BČK vyhotovuje priamo v klientskom centre Dopravcu. Osoba, ktorá Žiadosť podpísala v plnej miere zodpovedá za správnosť údajov uvedených v Žiadosti a zodpovedá za prípadné škody, ktoré vzniknú Dopravcovi uvedením nesprávnych údajov.

Článok VI. Výpočet cestovného

1. Výška cestovného sa odvíja od precestovanej vzdialenosti medzi nástupnou a výstupnou zastávkou v danom spoji. Vzdialenosť je uvedená v cestovnom poriadku.
2. Tarifne zvýhodnený prestup medzi dvoma autobusovými spojmi je funkčný len na stanovených autobusových spojoch a na stanovených autobusových zastávkach definovaných v Prílohe č. 2b Tarify RAD TSK. Výška cestovného plateného prostredníctvom dopravnej karty bude vypočítaná výpočtom tarifných kilometrov z prvého spoja a pokračujúceho spoja. Špeciálnym prípadom prestupu sú pokračujúce spoje, kedy prestupná zastávka je súčasne konečnou zastávkou prvého spoja a prvou zastávkou pokračujúceho spoja a cestujúci neprestupuje, ale ostáva v autobuse. V tomto prípade je metodika výpočtu výšky cestovného obdobná aj pre cestujúcich platiacich v hotovosti.

3. Tarifný výpočet výšky cestovného v neplatenej zachádzke je funkčný na stanovených autobusových linkách, na ktorých cestujúci nebude platiť za tarifné kilometre, resp. cena cestovného bude vypočítaná, ako keby bol spoj vedený priamo bez zachádzky na dané autobusové zastávky. Daný výpočet cestovného platí len pre cestujúcich, ktorí cestujú celou zachádzkou.

Článok VII. Zásady používania cestovných lístkov na jednotlivú cestu

1. Jednorazové cestovné lístky sa predávajú v papierovej podobe u vodiča autobusu.
2. JCL je možné zakúpiť si bezhotovostne prostredníctvom EMV a EP alebo hotovostne – peniazmi. Nefunkčnosť BČK nie je dôvodom cestovania bez platného cestovného lístka. V uvedenom prípade je cestujúci povinný zakúpiť si JCL formou (bez)hotovostnej platby.
3. Cestujúci si môže zakúpiť cestovný lístok pri nastupovaní do autobusu a len počas státia autobusu na zastávke.
4. V záujme plynulosti prepravy si cestujúci vopred pripraví, pokiaľ je to možné, presnú čiastku k úhrade cestovného u vodiča. Pokiaľ tak neurobí a vodič autobusu nebude mať k dispozícii dostatočnú finančnú hotovosť na výdavok, o čom cestujúceho upozorní a cestujúci bude trvať na preprave, je vodič povinný prevziať bankovku vyššej hodnoty s tým, že cestujúcemu vydá potvrdenku na sumu prevyšujúcu platenú hodnotu. Po predložení potvrdenky na adrese uvedenej v dolnej časti potvrdenky obdrží cestujúci výdavok, a to najskôr 24 hodín po vykonanej platbe v autobuse.
5. Cestujúci je povinný sa po zakúpení cestovného lístka presvedčiť, či mu bol vydaný cestovný lístok v druhu a v cene, ktoré požadoval a na ktorý mu vzniká v zmysle Tarify nárok.
6. Cestujúci musí mať platný cestovný lístok pri sebe po celý čas prepravy, ako aj v okamihu vystúpenia z vozidla a na vyzvanie sa ním preukázať revízorovi alebo inej oprávnenej osobe dopravcu.
7. Neplatný cestovný lístok má revízor alebo iná oprávnená osoba dopravcu právo cestujúcemu odobrať (pokiaľ slúži ako dôkazový materiál).
8. Platnosť JCL končí vystúpením cestujúceho z vozidla, v ktorom si JCL zakúpil.
9. Cestovný lístok nie je možné postúpiť inej osobe, pokiaľ nebol pre ňu priamo zakúpený.
10. Oprávnenosť použitia JCL zľavneného je cestujúci pri nákupe, ako i pri kontrole povinný preukázať tak, ako to stanovuje Tarifa – Článok V.

Článok VIII. Zásady používania dovozných lístkov

1. Dovozné sa predáva v papierovej podobe u vodiča autobusu.
2. Dovozné je možné zaplatiť bezhotovostne prostredníctvom EMV alebo EP alebo hotovostne – peniazmi.
3. Nefunkčnosť BČK nie je dôvodom cestovania bez zaplataenia dovozného. V uvedenom prípade je cestujúci povinný zaplatiť dovozné formou (bez)hotovostnej platby.

4. Cestujúci si môže dovozné zaplatiť výlučne pri nastupovaní do autobusu a len počas státia autobusu na zastávke.
5. Za dovozné sa prepravuje:
 - a. príručná batožina, ktorá má rozmery väčšie ako 20x30x50 cm, vec tvaru valca, ktorej dĺžka presahuje 150 cm a priemer 10 cm alebo tvaru dosky, ktorej rozmery presahujú 5x80x100 cm alebo vec, ktorej hmotnosť presahuje 25 kg,
 - b. pes s výnimkou psa so špeciálnym výcvikom (vodiaci pes, asistenčný pes, signálny pes) cestujúceho – držiteľa preukazu ŤZP (ŤZP-S),
 - c. bicykel a kolobežka.
6. Ďalšie zásady používania dovozných lístkov sú totožné ako v Tarife – Článok VII.

Článok IX. Bezkontaktná čipová karta

1. BČK je elektronický nosič, ktorý okrem údajov o kategórii cestujúceho a rozsahu zliav obsahuje aj finančnú čiastku, ktorú si cestujúci do karty zakúpil a ktorou môže bezhotovostne uhrádzať cestovné, resp. preukazovať nárok na zľavu. BČK vydaná dopravcom platí 5 rokov. O vydanie novej karty môže cestujúci požiadať najskôr 30 kalendárnych dní pred ukončením platnosti pôvodnej karty. Uvedená lehota sa nevzťahuje na prípad straty karty, nefunkčnosti karty alebo zmeny podtypu karty pred nadobudnutím nároku.
2. BČK používané v RAD TSK sa delia na:
 - a. BČK dopravcu:
 - i. fyzická (plastová)
 - ii. virtuálna (technické požiadavky na mobilný telefón a podmienky predaja sú špecifikované vo Všeobecných obchodných podmienkach používania produktu Ubian).
 - b. BČK iných dopravcov zapojených v zúčtovacom systéme TransCard
 - c. ostatné karty zapojené v zúčtovacom systéme TransCard.
3. Pri vybavovaní BČK dopravcu je dopravca oprávnený od cestujúceho vyžadovať nasledovné osobné údaje:
 - a. meno a priezvisko
 - b. dátum narodenia
 - c. adresu trvalého pobytu a na overenie poskytnutých osobných údajov doklad totožnosti. Vyššie uvedené údaje slúžia na zabezpečenie adresnosti dopravcom poskytovaných zliav na cestovnom a budú spracovávané len na tento účel. Fotografia sa vyhotovuje v klientskom centre (netýka sa elektronickej objednávky).
4. Zľavnená BČK dopravcu je neprenosná a môže obsahovať: fotografiu, meno a priezvisko, dátum narodenia a adresu trvalého pobytu držiteľa.
5. Minimálna výška prvotného vkladu na kartu v klientskom centre alebo pri elektronickej objednávke je 5 €. Maximálna výška finančného zostatku na karte je 150 €.

6. Vodič autobusu zrealizuje vklad na kartu vo výške platby cestujúceho (bez vydávania) v minimálnej hodnote 10 €.
7. Stratú karty je cestujúci povinný nahlásiť dopravcovi osobne v klientskom centre. V opačnom prípade cestujúci zodpovedá za jej zneužitie.
8. Dopravca za stratenú alebo znehodnotenú kartu náhradu neposkytuje. Finančný zostatok zo stratenej alebo znehodnenej karty sa presunie na novú kartu najskôr po 7 pracovných dňoch od nahlásenia v klientskom centre. Pre stanovenie výšky finančného zostatku je určujúci stav elektronickej peňaženky karty pred jej zablokovaním.
9. V takomto prípade nie je potrebné opätovne dokladovať nárok na zľavu.
10. Cestujúci, ktorý v minulosti porušil prepravné-tarifné podmienky a nevyrovnal svoje záväzky voči dopravcovi, resp. nesplnil podmienky stanovené dopravcom pre vydanie karty alebo neoprávnene využíval zľavu, stráca nárok na komerčnú, resp. ďalšiu zľavu.

Článok X. Predplatný cestovný lístok

1. PCL sa predávajú v elektronickej forme na elektronické nosiče vydané subjektom zapojeným v zúčtovacom systéme TransCard. Nefunkčnosť BČK ako elektronického nosiča PCL nie je dôvodom cestovania bez platného PCL. V uvedenom prípade je cestujúci povinný zakúpiť si JCL formou (bez)hotovostnej platby.
2. PCL sa delia na:
 - a. 30-dňový základný
 - b. 30-dňový zľavnený
 - c. 90-dňový základný
 - d. 90-dňový zľavnený.
3. PCL sa skladá z elektronického nosiča a kmeňovej karty. Kmeňová karta obsahuje: meno a priezvisko, fotografiu (v prípade zľavneného PCL), číslo karty, typ karty, platnosť karty (platnosť PCL je zaznamenaná v čípe).
4. Dopravca je oprávnený pri vybavovaní predplatného cestovného lístka požadovať od cestujúceho nasledovné osobné údaje: meno a priezvisko, dátum narodenia, adresu trvalého pobytu a na overenie poskytnutých osobných údajov doklad totožnosti. Vyššie uvedené údaje slúžia na zabezpečenie adresnosti dopravcom poskytovaných zliav na cestovnom a budú spracovávané len na tento účel.
5. PCL zľavnený je neprenosný a oprávňuje výlučne držiteľa využívať zľavu.
6. Prvotnú kúpu PCL je potrebné zrealizovať v klientských centrách alebo v eShope. Opakovaný predaj nastaveného PCL je možné realizovať aj u vodiča. PCL zľavnený je možné zakúpiť výlučne na zľavnenú BČK. Zmena nastavenia tarifného pásma a druhu časovej platnosti PCL je možná len v klientskom centre alebo v eShope.
7. Dopravca za stratenú alebo znehodnotenú DK so zapísaným PCL náhradu neposkytuje.

8. PCL možno využiť v predplatenom tarifnom pásme (s výnimkou nultého) na ľubovoľný počet ciest počas obdobia jeho platnosti. Ak sa uskutoční prestup medzi aut. spojmi do 30 minút od zakúpenia cestovného lístka u vodiča je vždy záväzný súčet kilometrov. V prípade ak cestujúci prekročí zakúpený počet kilometrov na PCL a prestupuje do 30 minút, cestujúci uhradí všetky kilometre nad rámec PCL podľa platnej Tarify.
9. V prípade cestovania na dlhšiu tarifnú vzdialenosť ako je zakúpený PCL, vydá vodič cestujúcemu JCL v súlade s Tarifou.
10. PCL je platný až po označení nástupu cesty, a to priložením PCL k elektronickému čítaciemu zariadeniu. Cestujúci obdrží papierový cestovný lístok.
11. Platnosť označenej cesty u PCL končí vystúpením z vozidla.
12. Cestujúci musí mať platný PCL pri sebe po celý čas prepravy, ako aj v okamihu vystúpenia z vozidla a na vyzvanie sa ním preukázať revízorovi alebo inému oprávnenému zamestnancovi dopravcu.
13. BČK s PCL možno využiť i ako nosič EP na kúpu cestovného lístka pre spolucestujúceho. Prednosť má PCL.

Článok XI. Tarifné podmienky pri prerušení cesty a náhradnej doprave

1. Pri prerušení cesty (vystúpenie z vozidla) zapríčinenom cestujúcim, nemá cestujúci právo použiť zakúpený JCL, resp. PCL s označeným nástupom cesty v inom vozidle.
2. Pri prerušení dopravy zapríčinenom Dopravcom, má cestujúci právo na použitie JCL, resp. PCL za podmienok uvedených v Tarife, Článok XI, body 3 a 4.
3. V prípade mimoriadnej udalosti je Dopravca povinný zabezpečiť náhradnú dopravu do cieľovej zastávky iným vozidlom tej istej, prípadne inej linky, a to bez zaplatenia ďalšieho cestovného (dovozného) a bez nároku na náhradu škody vzniknutej použitím náhradnej prepravy.
4. Tarifné podmienky pri plánovanej dopravnej výluke je Dopravca povinný včas a v dostatočnej miere vyhlásiť, a to ako súčasť dopravných opatrení. V prípade, že tak učené nie je, platia podmienky ako pred výlukou.

ČASŤ C. UPLATNENIE PRÁV Z PREPRAVNEJ ZMLUVY

Článok I. Strata, odcudzenie a poškodenie cestovných dokladov

1. Za stratený, odcudzený, poškodený alebo zničený lístok a BČK sa náhrada neposkytuje.
2. Stratu, resp. odcudzenie BČK je potrebné bezodkladne nahlásiť dopravcovi.
3. V prípade straty, poškodenia alebo odcudzenia BČK, je cestujúci povinný požiadať o zablokovanie stratenej alebo odcudzenej karty dopravcu, ktorý kartu vydal. Dopravca cestujúcemu vydá novú kartu (duplikát BČK) za stanovených podmienok vydávania nových kariet podľa príslušného cenníka.

4. Po zablokovaní pôvodnej karty, je možné na novú kartu nahráť PCL (PCL s rovnakým pásmom a časovou platnosťou ako na pôvodnej karte) a zostatok kreditu EP.
5. Duplikát PCL nahráva vždy dopravca, u ktorého bol zakúpený. V prípade, ak bola karta vydaná u iného dopravcu, ako ten, kto PCL predal, je potrebné dopravcovi, ktorý nahráva duplikát predložiť potvrdenie o zablokovaní pôvodnej karty.
6. Zostatok kreditu elektronickej peňaženky nahráva vždy správca EP. Správcom EP je dopravca, ktorý kartu vydal a teda zriadil na nej aj EP. V prípade medzinárodných preukazov ISIC je správcom EP ten dopravca, ktorý EP na BČK zriadil, teda u ktorého bol vykonaný prvý vklad na EP. Ak bola karta vydaná u iného emitenta, ako ten, kto nahráva zostatok kreditu je potrebné predložiť potvrdenie o zablokovaní pôvodnej karty. Prenesenie zostatku EP na novú BČK je možné najskôr po 7 pracovných dňoch od zablokovania pôvodnej BČK (doba potrebná pre distribúciu zoznamu zablokovaných kariet do všetkých akceptačných zariadení).

Článok II. Vrátanie cestovného

1. Cestujúci má právo požiadať dopravcu o vrátenie cestovného za nevyužitý alebo čiastočne využitý PCL z nasledujúcich dôvodov:
 - a) pred začiatkom platnosti PCL bez udania dôvodu za podmienok uvedených v bodoch 2. – 4. a 7. – 9. tohto článku,
 - b) počas platnosti PCL bez udania dôvodu za podmienok uvedených v bodoch 2. – 3., 5. a 7. – 9. tohto článku,
 - c) počas platnosti alebo po skončení platnosti neprenosného PCL iba z dôvodu hospitalizácie, ktorá trvala počas platnosti neprenosného PCL na základe predloženého dokladu o hospitalizácii (prepúšťacia správa) a z dôvodu práceneschopnosti, ktorá trvala počas platnosti neprenosného PCL na základe predloženého dokladu o práceneschopnosti (od všeobecného lekára) za podmienok uvedených v bodoch 6. – 9. tohto článku,
 - d) počas platnosti alebo po skončení platnosti neprenosného PCL z dôvodu úmrtia držiteľa neprenosného PCL na základe predloženého úmrtného listu, za podmienok uvedených v bodoch 6. – 9. tohto článku.
2. Cestujúci musí požiadať o vrátenie cestovného toho dopravcu, u ktorého bol PCL zakúpený. Všetky možnosti vrátenia PCL u jednotlivých dopravcov sú podrobne uvedené v obchodných podmienkach dopravcov.
3. V prípade, ak cestujúci žiada o vrátenie PCL na predajnom mieste, je potrebné k písomnej žiadosti predložiť BČK. V prípade, ak cestujúci žiada o vrátenie online formou, vrátenie prebieha na základe SNR čísla karty, na ktorú bol PCL zakúpený a údajov, ktoré vyžaduje dopravca, u ktorého bol vykonaný nákup PCL.
4. Vrátanie PCL pred začiatkom platnosti:
 - cestujúci musí požiadať o vrátenie pred začiatkom platnosti PCL (v prípade vrátenia na predajnom mieste musí požiadať o vrátenie najneskôr do 24. hodiny dňa, ktorý predchádza prvému dňu platnosti PCL, v prípade vrátenia cez eShop musí požiadať o vrátenie

najneskôr 2 kalendárne dni pred začiatkom platnosti) v zmysle obchodných podmienok konkrétneho dopravcu,

- vrátenie sa uskutočňuje za podmienok uvedených v bodoch 7. – 9. tohto článku.
5. Vrátenie čiastočne využitého PCL po začiatku platnosti:
- cestujúci žiada o vrátenie v čase platnosti PCL v zmysle obchodných podmienok konkrétneho dopravcu,
 - vrátenie sa uskutočňuje za podmienok uvedených v bodoch 7. – 9. tohto článku.
6. Požiadat' o vrátenie PCL z dôvodov uvedených v bodoch 1. c) a 1. d) tohto článku je možné na určených predajných miestach dopravcov, u ktorých bol PCL zakúpený za podmienok uvedených v bodoch 7. – 9. tohto článku v zmysle obchodných podmienok týchto dopravcov.
7. Za precestovaný deň sa počíta aj deň doručenia žiadosti spolu s BČK (v prípade online vrátenia postačuje SNR číslo karty). V prípade vrátenia časti PCL z dôvodu hospitalizácie sa za posledný precestovaný deň považuje prvý deň hospitalizácie, za prvý precestovaný deň po ukončení hospitalizácie sa považuje deň prepustenia. V prípade dlhodobej práceneschopnosti sa za posledný deň považuje prvý deň práceneschopnosti, za prvý precestovaný deň po ukončení práceneschopnosti sa považuje deň ukončenia práceneschopnosti. V prípade úmrtia cestujúceho sa za posledný využitý deň považuje deň úmrtia cestujúceho.
8. Dopravca vráti cestujúcemu alikvotnú čiastku cestovného zníženú o storno, ktorá sa vypočíta podľa nasledujúceho vzorca.

$$\text{Vrátená suma} = \text{cena PCL} - (\text{cena PCL} * \text{počet precestovaných dní} * k) - \text{storno } 4\text{€}$$

Hodnota koeficientu „k“:

30-dňový PCL: $k = 0,050000$

90-dňový PCL: $k = 0,014444$

9. Alikvotná čiastka môže byť vyplatená osobne na predajných miestach dopravcov príp. bankovým prevodom (ak sa čiastka vracia bankovým prevodom, môže byť znížená o výšku bankových poplatkov).

Článok III. Reklamácie

1. Cestujúci ma právo na podanie reklamácie pri nedodržaní podmienok vyplývajúcich z uzatvorenia prepravnej zmluvy, napr. neposkytnutím stanovenej kvality alebo služby, kvality prepravného procesu. Cestujúci musí podať svoju reklamáciu pred uplynutím lehoty na podanie reklamácie.
2. Reklamáciu cestovného lístka alebo BČK si cestujúci uplatňuje u toho predajcu, u ktorého bol zakúpený, v prípade reklamácie podanej po nákupe cestovného lístka môže reklamovať vo vozidle Dopravcu.
3. Pri riešení reklamácie platia tieto pravidlá:
 - a. cestujúci je zodpovedný za okamžitú kontrolu prevedenej transakcie napr. nákup platného cestovného lístka, nabitie bezkontaktnéj čipovej karty, odbavenie pri prestupe a podobne, je povinný sa presvedčiť, či mu bola vydaná správna finančná čiastka, ďalej musí skontrolovať, či bol doklad vydaný podľa jeho požiadaviek (trasa, tarifná skupina a pod.), ak sa údaje z predaného cestovného lístka nezhodujú s požadovanými údajmi cestujúceho, cestujúci je povinný reklamovať správnosť údajov bezodkladne u predávajúceho, na reklamácie po uplynutí lehoty reklamačnej doby sa nebude prihliadať,
 - b. pri reklamačných prácach s elektronickými peniazmi je vždy smerodajný údaj z clearingového centra.
4. Oprávnená osoba na vykonanie reklamácie cestovného lístka je cestujúci, zákonný alebo poverený zástupca cestujúceho (ďalej len „oprávnený“).
5. Reklamácia môže byť uplatnená aj v prípadoch, ak:
 - a. na BČK bola nahratá/strhnutá iná suma ako bolo požadované,
 - b. na BČK nebola nahratá požadovaná suma na akú odbavovací systém vytlačil doklad o nabití BČK,
 - c. z BČK bola viackrát strhnutá cena platného cestovného lístka (nesedia zostatky na BČK za sebou idúcich transakcií),
 - d. z BČK bola strhnutá čiastka za nákup cestovného dokladu ale cestovný doklad nebol na BČK zapísaný,
 - e. na BČK bola nahratá nesprávna hodnota cestovného lístka,
 - f. na BČK nebol nahratý zakúpený cestovný lístok,
 - g. na BČK bol nahratý nesprávny cestovný lístok,
 - h. karta nebola načítaná na odbavovacom zariadení.
6. Oprávnený pri podaní reklamácie musí písomne vymedziť svoje požiadavky, stručne ich zdôvodniť a predložiť doklady dokazujúce oprávnenosť jeho nárokov.
7. Pri reklamacii sú požadované doklady:
 - a. doklad o zaplatení cestovného, ak ide o reklamáciu cestovného lístka v papierovej podobe, elektronického cestovného lístka, ku ktorému bol vydaný doklad o zaplatení cestovného z EP,

- b. doklad o plnení EP, ak ide o reklamáciu plnenia EP,
 - c. bezkontaktná čipová karta, ak ide o reklamáciu cestovného lístka v elektronickej podobe alebo reklamáciu plnenia EP (ak ide o reklamáciu podanú e-mailom je potrebné uviesť SNR číslo BČK).
8. Ak reklamácia podaná oprávneným nespĺňa náležitosti uvedené vyššie, predajca vyzve oprávnenú osobu na reklamáciu na jej doplnenie a určí primeranú lehotu, nie kratšiu ako 8 dní. Ak oprávnená osoba na reklamáciu doplní reklamáciu v určenej lehote, platí, že bola riadne podaná.
9. Riadne podanú a vyplnenú reklamáciu je dopravca povinný vybaviť v zmysle platných právnych noriem.

ČASŤ D. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

1. Toto znenie PP RAD TSK je platné pre prepravu cestujúcich a ich Batožiny u zmluvných dopravcov.
2. Úplné a aktuálne znenie PP RAD TSK je k dispozícii na nahliadnutie na miestach určených Dopravcom a na webových stránkach Dopravcu.
3. Výňatky z PP RAD TSK sú umiestňované na zastávkach alebo vo vozidlách Dopravcu, ktorých vybavenie a technický stav to umožňuje. Ak bude PP RAD TSK podstatne zmenený alebo podstatne doplnený, musí byť zabezpečená aj aktualizácia výňatku.